Autor Guste Santini
Utorak, 19 Srpanj 2011 16:06

Odluka predsjednika ECB-a jasna je poruka da „optimisti“ nisu bili u pravu, odnosno da nije bilo realno očekivati da će „štamparija“ biti jedan od (bitnih) instrumenata rješenja grčke, odnosno ostalih gospodarskih kriza u okviru eurozone. Njemačka je pobijedila kao što smo to prije više od mjesec dana, na ovim stranicama, najavio/ustvrdio. Grčka se je tom odlukom našla u dodatnim poteškoćama. Ni drugim zemljama kluba PIIGS podizvanje kamatne stope neće, dakle, donijeti ništa dobrog.

Cijela se priča i obrazloženje svodi na očekivanja ECB da li se je pokrenula inflacija ili nije. Zagovornici povećanja kamtnih stopa smatraju da je inflacija iznad planirane pa je, prema tome, povećanje kamatnih stopa normalna mjera. Protivnici povećanja kamatnih stopa, zagovornici mekog budžetskog ograničenja, smatraju, s pravom, da će se gospodarstva ugroženih zemalja eurozone naći u „nebranom grožđu“. Upravo ta polaziracija pokazuje kako različita razina razvijenosti članica eurozone trebaju različitu ekonomsku pa, prema tome, i monetarnu politiku.

Povećanje kamatnih stopa rezultirat će povećanjem polarizacije između zemalja članica eurozone. Osim toga očekivana inflacija ima refleksni učinak. Očekujete da će se inflacija povećati i ona će se sigurno povećati. Povećanje psihološkog dijela inflacije nije u izravnoj svezi sa realnim kretanjima u gospodarstvu, ali se temelji na njima; radi se o psihološkom dijelu inflacije.

Povećanje kamatnih stopa moralo bi stabilizirati euro, bar kratkoročno. Tako povećanje kamatnih stopa imat će stabilizirajuće učinke na švicarski franak, dobra vijest za dužnike čiji se dug temelji na švicarskom franku, kao i ostale zemlje Eurozone čije će valute bar usporiti aprecijaciju u odnosu na euro.

Odluka predsjednika ECB-a utjecat će na dodatno povećanje konkurentne sposobnosti zemalja izvan eurozone. I dok će Njemačka to lakoćom premostiti ostalim članicama, izuzev Nizozemske, smanjenje konkurentnosti neće donijeti ništa dobrog. Ne treba zaboraviti da su ionako očekivane stope rasta BDP-a u eurozni manje od stopa rasta u Europskoj uniji. Time se povećava polarizacija članica Europske unije.

Ukoliko je najavljeno povećanje kamatnih stopa početak odlučne akcije spašavanja ugleda eura, moje je mišljenje da jeste, tada je budućnost eruozone, na maastrichtskim krierijima, prilično sumorna. O maastichtskim kriterijima pisao sam više puta na ovim stranicama pa zainteresirani čitalac se može o njima informirati; u mojim radovima u časopisu Ekonomija/Economics.

Klizanje eura imalo je pozitivne učinke na hrvatsko gospodarstvo ako se promatra vanjskotrgovinska razmjena. Klizanje eura imalo je jednako tako pozitivne učinke da dosadašnju turističku sezonu. Stabilizacija eura imat će suprotne učinke. Prema tome, povećanje kamatnih stopa u eurozoni izravno utječe na „krnu sliku“ hrvatskog gospodarstva.

Predizborna kampanja je započela pa je stanje hrvatskog gospodarstva tek – sporedno pitanje. Toliko o poziciji i opoziciji. U Hrvatskoj, kao što ovih dana svjedočimo, ne nedostaje igara. Da li imamo dovoljno kruha - nisam siguran.